

Do konsultacji publicznych trafił projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw. Projekt zakłada zmiany dotyczące przepisów spadkowych.

Projekt przewiduje zmianę zasady dziedziczenia w przypadku, gdy którekolwiek z dziadków spadkodawcy nie dożyje otwarcia spadku. Udział spadkowy, który by mu przypadł, przypadł będzie jego dzieciom w częściach równych. Jeżeli dziecko którekolwiek dziadków spadkodawcy nie dożyje otwarcia spadku, udział spadkowy, który by mu przypadł, przypadł będzie w częściach równych ich dzieciom, a w braku dzieci i wnuków tego z dziadków, który nie dożył otwarcia spadku - pozostałym dziadkom w częściach równych. Wyłączeni od dziedziczenia zostaną dalsi zstępni dziadków spadkodawcy, czyli tzw. cioteczne lub stryjeczne wnuki i dalsze pokolenia. Skróci to czas trwania postępowań, gdyż zawężony zostanie katalog spadkobierców ustawowych i ograniczy potrzebę poszukiwania z urzędu przez sąd i wzywania na rozprawę dalszych krewnych spadkodawcy.

Zgodnie z projektem, termin do złożenia oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku zostanie zachowany, jeżeli przed jego upływem uprawniony do spadkułoży w tym przedmiocie wniosek do sądu. Ponadto, jeśli złożenie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku będzie wymagało zezwolenia sądu, bieg terminu na złożenie oświadczenia ulegnie zawieszeniu na czas trwania postępowania w tym przedmiocie.

Projekt wprowadza regulację wyłączającą konieczność pozyskania zezwolenia sądu na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu w sytuacji, gdy czynność polega na odrzuceniu spadku w imieniu dziecka, a dziecko jest powołane do dziedziczenia wskutek uprzedniego odrzucenia spadku przez któregokolwiek z rodziców, którym przysługuje pełna władza rodzicielska. Zgoda sądu będzie jednak wymagana w braku porozumienia rodziców lub, jeśli inny zstępny rodziców tego dziecka przyjmuje spadek. Proponowane rozwiązanie powinno przyczynić się do usprawnienia postępowań, a jednocześnie nie doprowadzi do jakiegokolwiek naruszenia interesów dziecka, gdyż z założenia dotyczyć będzie spadków, w których pasywa przeważają nad aktywami.

W projekcie przewidziano też zmianę art. 643 k.p.c., polegającą na wyeliminowaniu obowiązku sądu zawiadamiania o przyjęciu spadku oraz ograniczeniu obowiązku zawiadamiania o odrzuceniu spadku do osób, które zgodnie z treścią oświadczenia i przedstawionych dokumentów są powołane do dziedziczenia. Zmiana ta także przyczyni się do zmniejszenia obciążenia sądów.

Proponuje się również rozwiązania prawne, które przyczynią się do przyspieszenia postępowań sądowych. Przewidują one umożliwienie sądom pozyskiwania danych z różnych rejestrów publicznych niezbędnych do wydania orzeczenia w sprawie. W tym także danych z ewidencji gruntów i budynków, które zgodnie z ustawą prawo geodezyjne i kartograficzne udostępnia starosta.